

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

пр-т Перемоги, 14, м. Київ, 01135, Україна

тел.: (+38 044) 351-40-96, 351-49-20, 351-40-01, факс тел.: (+38 044) 351-48-45

www.mtu.gov.ua, код ЄДРПОУ 37472062

Верховна Рада України

Народному депутату України

А. ШКРУМ

Шановна Альоно Іванівно!

Міністерство інфраструктури України відповідно до листа Голови Верховної Ради України Парубія А. В. від 07.12.2018 № 11/10-1821 опрацювало Ваш депутатський запит від 06.12.2018 № 213/858-18, оголошений на засіданні Верховної Ради України 07.12.2018, щодо надання інформації про фінансові показники результатів діяльності морських портів України та повідомляє.

Державне підприємство «Адміністрація морських портів України» (далі – ДП «АМПУ») є державним унітарним підприємством і діє як державне комерційне підприємство та належить до сфери управління Мінінфраструктури.

Згідно зі Статутом ДП «АМПУ» підприємство самостійно планує свою діяльність, визначає основні напрямки свого розвитку, відповідно до галузевих науково-технічних прогнозів та пріоритетів, кон'юнктури ринку продукції, товарів, робіт, послуг та економічної ситуації, забезпечує виконання державних контрактів та укладених договорів. Мінінфраструктури не має права втручатися в оперативну господарську діяльність підприємства. ДП «АМПУ» має право за погодженням з Мінінфраструктури відповідно до законодавства створювати, реорганізовувати та ліквідовувати філії (адміністрації морських портів), які не мають статусу юридичної особи та наділяються майном підприємства.

Відповідно до вимог статті 75 Господарського кодексу України ДП «АМПУ» складає річний та з поквартальною розбивкою фінансовий план на кожен наступний рік, який затверджується Кабінетом Міністрів України. Водночас фінансові плани окремих філій (адміністрацій морських портів) не затверджуються ні Кабінетом Міністрів України, ні Мінінфраструктури.

Слід зазначити, що Мінінфраструктури не володіє інформацією щодо фінансових показників окремих філій ДП «АМПУ», а лише має відомості щодо його діяльності в цілому.

На запит Мінінфраструктури щодо надання інформації про фінансові показники адміністрацій морських портів з метою підготовки відповіді на Ваш

357653

15:01

№14765/27/10-18 від 22.12.2018 на №11/10-1821 від 07.12.2018

04.01.2019 09:32

2413

депутатський запит ДП «АМПУ» доручило філіям надати відповідну інформацію.

Водночас, аналізуючи показники, досягнуті окремими філіями ДП «АМПУ», а також виконання фінансового плану ДП «АМПУ» в цілому, слід зважати на таке. Фінансовий план ДП «АМПУ» на 2018 рік було затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 № 972. Процедура розроблення та погодження фінансового плану підприємства, який затверджується Кабінетом Міністрів України, є досить тривалою (до декількох місяців).

При цьому згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 990 «Деякі питання підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняних виробників та морських портів» якою Мінінфраструктури разом з Мінфіном, Мінекономрозвитку, ДРС та Мін'юстом доручено вжити заходів до зниження ставок корабельного, каналного, маякового, санітарного, якірного, причального, адміністративного портового збору починаючи з 01.01.2018.

На виконання зазначеної постанови було видано наказ Мінінфраструктури від 27.12.2017 № 474 «Про зниження ставок портових зборів», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 12.01.2018 за № 46/31498. Вказаним наказом затверджено коефіцієнт 0,8 до ставок портових зборів, який не застосовується під час справляння портових зборів під час суднозаходження до морських портів України, розташованих в усті та на р. Дунай.

Слід зазначити, що відповідно до статті 16 Закону України «Про морські порти України» фінансування діяльності адміністрації морських портів України здійснюється за рахунок портових зборів, що справляються нею відповідно до цього Закону, плати за надання послуг та орендної плати, інших незаборонених законодавством джерел.

Основним джерелом доходів ДП «АМПУ» є саме портові збори. Враховуючи зазначене, для об'єктивної оцінки виконання окремими адміністраціями морських портів плану слід також брати до уваги зменшення показників виконання плану у зв'язку з затвердженням коефіцієнта 0,8 до ставок портових зборів.

Так, доходи Іллічівської філії ДП «АМПУ» (філія ДП «АМПУ», утворена в морському порту Чорноморськ) за 9 місяців 2018 року становлять 663 280,0 тис. грн, або 96,1% рівня показника аналогічного періоду минулого року. У разі незатвердження коефіцієнта 0,8 до ставок портових зборів можна було б очікувати, що цей показник досягнув би рівня 120,2%.

Доходи Миколаївської філії ДП «АМПУ» за цей же період становлять 539 024,0 тис. грн, або 80,6% рівня 9 місяців минулого року. У разі збереження попереднього рівня портових зборів можна було б очікувати досягнення рівня 100,7%.

Доходи Одеської філії ДП «АМПУ» становлять 1 076 730,0 тис. грн, або 98,5% рівня аналогічного періоду минулого року. За умови збереження попереднього рівня портових зборів можна було б очікувати досягнення 123,2%.

Філія ДП «АМПУ» «Октябрьск» (філія ДП «АМПУ», утворена в спеціалізованому морському порту Ольвія) отримала 72 091,0 тис. грн доходів, або 85,2% рівня аналогічного періоду минулого року. У разі збереження попереднього рівня портових зборів можна було б очікувати досягнення 106,5%.

Южненська філія ДП «АМПУ» отримала 909 703,0 тис. грн доходів, або 82,9% рівня аналогічного періоду минулого року. За умови збереження попереднього рівня портових зборів можна було б очікувати досягнення 103,1%.

Слід зазначити, що у філіях ДП «АМПУ», утворених у морських портах України, розташованих в усті та на р. Дунай, у яких не застосовується коефіцієнт 0,8, за результатами 9 місяців 2018 року спостерігалось зростання доходів порівняно з аналогічним періодом минулого року.

Так, Ізмаїльська філія ДП «АМПУ» отримала 55 638,0 тис. грн доходів, або 105,8% рівня аналогічного періоду попереднього року. Ренійська філія ДП «АМПУ» отримала 27 474,0 тис. грн доходів, або 150,5% рівня аналогічного періоду минулого року. Філія ДП «АМПУ» «Усть-Дунайськ» отримала 1 622,0 тис. грн доходів, або 106,2% рівня аналогічного періоду попереднього року.

Водночас деякі морські порти України через об'єктивні чинники не мають змоги досягти покращення фінансових результатів діяльності їх адміністрацій.

Так, доходи Скадовської філії ДП «АМПУ» за 9 місяців 2018 року становлять 1 483,0 тис. грн, або 61,6% рівня аналогічного періоду попереднього року (при збереженні попереднього рівня портових зборів доходи могли досягти рівня 77,0% попереднього року). Залученню нових вантажів до порту перешкоджає недостатня механізація, відсутність критичних складських майданчиків та залізничного сполучення з портом, недотримання паспортних глибин у порту та на підхідному каналі.

Доходи Білгород-Дністровської філії ДП «АМПУ» становлять 17 399,2 тис. грн, або 72,0% рівня аналогічного періоду минулого року (збереження попереднього рівня портових зборів могло б забезпечити досягнення доходів на рівні 86,6% минулого року).

Основним негативним чинником, який зумовлює погіршення фінансових показників роботи порту Білгород-Дністровський є заборона на десять років починаючи з 01.01.2017 експорту необробленої деревини відповідно до статті 2¹ Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів».

Погіршилися також показники доходів адміністрацій морських портів, розташованих в Азовському морі. Так, Бердянська філія ДП «АМПУ» за 9 місяців 2018 року отримала 74 006,0 тис. грн доходів, або 78,0% рівня аналогічного періоду попереднього року (у разі збереження попереднього рівня портових зборів доходи могли досягти рівня 96,9% попереднього року). Маріупольська філія ДП «АМПУ» отримала 196 293,0 тис. грн доходів, що становить 76,8% рівня аналогічного періоду попереднього року (у разі збереження попереднього рівня портових зборів доходи могли становити 96,0% рівня минулого року).

Зниження доходів портів, розташованих в Азовському морі, спричинене протиправними діями Російської Федерації, які створюють додаткову напругу в регіоні, дестабілізують ситуацію в морських портах України, заважають мирному судноплавству в північно-східній частині Чорного моря та в Азовському морі.

Так, не пояснюючи причин, Російська Федерація збільшила кількість безпідставних перевірок суден незалежно від їх прапора, які прямують до портів

Маріуполь і Бердянськ через Керченську протоку, при цьому огляд одного судна може здійснюватися двічі або навіть тричі.

У цей час відомо про затримку Російською Федерацією для огляду 445 суден, які прямували до портів Маріуполя та Бердянська, з них 8 суден під українським прапором.

Вартість простою судів залежно від їх параметрів коливається від 5 до 15 тис. дол. на добу, як наслідок деякі судовласники, побоюючись санкцій, відмовляються від проходу Керч-Єнікальським каналом, що тягне за собою підвищення ставок іншими учасниками фрахтового ринку.

Наразі у Маріупольському морському порту запроваджено чотириденний робочий тиждень. В Бердянському та Маріупольському морських портах загальна кількість працівників становить 3 488 осіб: 921 особа в Бердянському та 2 567 у Маріупольському морських портах.

Ескалація конфлікту в Керченській протоці може призвести до блокади морських портів, які розташовані в Азовському морі.

Унаслідок повної зупинки руху суден Керченською протокою виникла загроза припинення діяльності морських портів Азовського регіону, що призведе до втрати робочих місць багатьма працівниками, а це вкрай негативно вплине на економічну та соціальну складову регіону.

Суттєвим чинником, який негативно впливає на роботу ДП «АМПУ» та інших державних комерційних підприємств, є також відрахування вказаними підприємствами частини чистого прибутку до державного бюджету, що передбачено статтею 29 Бюджетного кодексу України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 990 «Деякі питання підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняних виробників та морських портів» встановлено, що частина чистого прибутку (доходу), що відраховується до державного бюджету за відповідний період ДП «АМПУ», визначається у розмірі 50 відсотків починаючи з 01.01.2018.

Відрахування ДП «АМПУ» частини чистого прибутку до державного бюджету суттєво обмежує можливості підприємства щодо інвестування в проведення реконструкції та будівництва причалів, виконання днопоглиблювальних робіт, розвиток інфраструктури 13 морських портів України та розширення власного флоту.

При цьому на цей час до Мінінфраструктури надходять відомості від громадських організацій та представників бізнесу щодо можливого збільшення частини чистого прибутку, що відраховується до державного бюджету ДП «АМПУ», до 90%. Таке підвищення може значно зменшити рівень інвестицій ДП «АМПУ» і, як наслідок, погіршити його фінансовий стан.

Водночас слід зазначити, що за січень – листопад 2018 року обсяг вантажів, перероблених українським портами перевищив 121,5 млн т, що на 736 тис. т, або 0,6% більше, ніж за 11 місяців 2017 року. Поліпшити показники попереднього року вдалося завдяки збільшенню обсягів вантажів металургійної та аграрної промисловості, а також контейнерів.

Обсяги перевантаження сільськогосподарських вантажів за підсумками 11 місяців 2018 року перевищило показники аналогічного періоду 2017 року. При цьому, якщо обсяги перевантаження зернових зросли всього на 0,1%, або на 38 тис. т, обсяги інших сипучих вантажів, таких як горох і кукурудза

демонструють істотнішу динаміку – зростання на 8,4%, або на 717 тис. т. Стабільно перевищують показники попереднього року обсяги перевалка металопродукції: збільшення становить 11%, або 1,45 млн т. Обробка контейнерів зросла на 16%, або на 1,3 млн т.

Крім того, морські порти України здійснили перевалку 757,5 тис. TEU.

Експорт продукції за січень – листопад 2018 року порівняно з підсумками 11 місяців 2017 року збільшився на понад 10 млн т і становить 88,8 млн т. Крім лідерів перевалки (агро-, металопродукції і контейнерних вантажів) демонструють позитивну динаміку вугілля (зростання на 9,5%) і нафтопродукти (збільшення на 14,5%).

Імпорт за 11 місяців 2018 року становить 21,5 млн т. Істотно (в 4,7 раза) порівняно з попереднім роком збільшився імпорт коксу – до 408,9 тис. т, хімічних і мінеральних добрив – у 2,7 раза, до 313,2 тис. т. Майже третину всього імпорту, що надходить в Україну через морські порти, становить руда – 6,9 млн т (зростання на 17,7%).

Зросла кількість суднопроходження і обсяги основних видів вантажів, що перевозяться по річці Дніпро. За січень – листопад 2018 року здійснено 15 629 рейсів, що на 1 324 (або на 8,5%) більше, ніж за аналогічний період минулого року.

Зростає і кількість перевезених пасажирів, як усередині України, так і в міжнародному сполученні. Усього водним транспортом з початку року скористалися понад півмільйона осіб.

На сьогодні Мінінфраструктури опрацьовує впровадження такого механізму стабілізації та покращення роботи морських портів, як концесія державних стивідорних компаній, що в них працюють. Концесія сприятиме розвитку водного транспорту та підвищенню ефективності діяльності морських портів, розбудові термінальних пасажирських та вантажних комплексів з мультимодальними технологіями за рахунок коштів їх власників, підвищенню якості обслуговування вантажів і пошти, розбудові ефективної конкурентоспроможної мультимодальної національної транспортної системи, а також державно-приватному партнерству в частині забезпечення міжнародних стандартів якості обслуговування пасажирів, у тому числі осіб з обмеженою рухливістю та осіб з інвалідністю. Концесія підвищить прозорість механізму ефективного використання державного майна, дасть змогу забезпечити вкладення коштів інвесторів у розвиток портової інфраструктури, належний контроль з боку держави, гарантування вантажопотоків, а також збільшення надходжень до місцевих бюджетів та цільове інвестування в припортову інфраструктуру міст.

З повагою

Міністр

В. ОМЕЛЯН